

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 1 שנה 2023

בית ספר: בית ספר אריסון למנהל עסקים תואר שני M.A. בהתנהגות ופיתוח
אר

אתיקה בארגונים

מרצים/ות:

גב' ורד בר vbar@runi.ac.il

עוזרי/ות הוראה:

גב' טל רום tal.rom01@post.runi.ac.il

מספר הקורס:	סוג הקורס:	שעות שבועיות:	נקודות זכות:
28031	שיעור	2	1
דרישות הקורס:	קוד קבוצה:	שפת לימוד:	
עבודה מסכמת	231280311	עברית	

נושאי הקורס

אתיקה הינה תפיסה סדורה של האידיאל המעשי של ההתנהגות, במסגרת מקצועית, שהיא מסגרת מוגדרת של פעילות אנושית מיוחדת (כשר, 1993). הבנתה ויישומה של ההתנהגות המקצועית "האידיאלית" הינה תהליך מורכב המחייב אנשי מקצוע להתמודד עם דילמות ערכיות ואתיות רבות. בנוסף, מחקרים רבים מצביעים על קשר בין התנהגות אתית של מנהלים לבין הביצועים העסקיים של הארגון (Guiso, Sapienza & Zingales, 2008) (Cambra-Fier, Polo-Redondo & Wilson, 2014). מכאן שיכולתו של היועץ להבין ולנכס התנהגות אתית הינה מודלינג התורם הן ליכולתו להפגין התנהגות מקצועית "אידיאלית" והן ליכולתו להקנות לארגון, למנהליו ולעובדיו כלים למיסוד אקלים ארגוני אתי שהינו קריטי הן לתחושות המחוברות וההוגנות של ההון האנושי והן להצלחתו הפיננסית.

הקורס יציע זוויות ראייה פילוסופיות, אישיות ומקצועיות-פרקטיות להבנת מרכבות הנושא בארבעה דגשים עיקריים:

1. דגש על הפסיכולוגיה של הפרט תוך הבחנה בין הערכים והמוסר האישי להתנהגות.

2. דגש על הבנת החשיבות והמהות של האתיקה המקצועית בקרב יועצים ארגונים ועובדים בתחומי משאבי האנוש.

3. דגש על הבנת האקלים האתי הארגוני מתוך תפיסת הארגון כישות.

4. דגש על הבנת הקשר של האתיקה וערכי המעטפת החברתית הארגונית והתרבותית (בעבודה עם ארגונים גלובאליים וברב תרבותיות).

במהלך הקורס נלמד מהי ומתי לפנינו דילמה אתית, ננתח מקרי למידה עכשוויים וגם סוגיות אתיות שהעבודה הווירטואלית שלנו כיועצים מציפה, נבחן את השפעת הווקה וורלד והקשר בינה לבין אקלים אתי ארגוני ונלמד מודלים שונים לבחינת אתיקה של התנהגות.

מחציתו הראשונה של הקורס תתמקד בהבנת האתיקה בדגש על ה"מיקרו"- הפרט/המנהל/האדם.

מחציתו השנייה של הקורס תתמקד בהבנת האתיקה בדגש על ה"מאקרו"- הארגון/קבוצות בינוניות וגדולות.

מטרות הקורס

מטרות הקורס:

1. לבחון את הקשר בין ערכים, אישיות והתנהגות אתית.

2. להבין מתי לפנינו "סוגיה אתית".

3. לתרגל "פתרון" בעיות אתיות.

4. ללמוד כיצד להוביל תהליך של פיתוח והטמעת אקלים אתי בארגון.

מבנה ציון הקורס

הציון יכיל שני מרכיבים:

20% - השתתפות פעילה.

80% - עבודת קורס שתוגש בזוגות ותהיה מבוססת על חומרי הקריאה, הדיונים והשיחות בכיתה.

- תאריך הגשת העבודה: 2.1.23 עד 23:59 שעון ישראל.

מהי "השתתפות פעילה"?

א. שיתוף בידע ובתובנות מתוך ניסיונכם.

ב. יכולת לרפלקציה אדפטיבית.

ג. יכולת לנילוי עצמי.

ד. תרומה לקורס/לקבוצה על ידי העלאת שאלות, רעיונות, הצעות.

ה. פתיחות ללמידה ולרעיונות.

ו. לקיחת אחריות אישית על תהליך הלמידה וההתפתחות לאורך הקורס.

תפוקת למידה

1. להבין את הקשר (עיתים הניגודי) בין ערכים, אישיות והתנהגות ומכאן את המורכבות באבחון

ובעבודה עם סוגיות אתיות עם פרטים/קבוצות וארגונים.

2. לדעת לזהות "סוגיה אתית" ולהבין מה צריך "לעשות".

3. ללמוד כיצד להוביל תהליך של פיתוח והטמעת אקלים אתי בארגון.

שעות קבלת מרצה

על פי בקשה ובתאום מראש.

שעות קבלת מתרגל

על פי בקשה ובתאום מראש.

פרטי עוזר הוראה

טל בן ארי

הערות נוספות

מאחר והקורס הינו "קצר" (שבעה שבועות) ושיטת הלמידה הינה דינמית ודורשת מעורבות, נוכחות והשתתפות לאורך הקורס כולו אין להפסיד יותר **משיעור אחד** - היעדרות מוצדקת.

במידה / ובשיעורים שהקורס יועבר וירטואלי יש להשתתף עם מצלמה ולדאוג לאודיו ולוידאו תקינים.

אין לאחר (אלא אם בקשתם וקבלתם אישור חד פעמי). איחור מעבר לעשר דקות יחשב כהיעדרות.

רשימת קריאה

נושא	רשימת קריאה	הערות
מהי אתיקה? מהי אתיקה מקצועית?	כשר א. (2009) <i>מבואות לאתיקה</i> . מאגנס: תל אביב. - מומלצת קריאה בספר כולו. פרטים ספציפיים יפורטו בהמשך.	מחציתו הראשונה של הקורס תתמקד בהבנת האתיקה בדגש על ה- "מיקרו" - הפרט/המנהל/האדם.

	- קיים באופן פיזי ומקוון באוסף הספרייה.	
	Albert Bandura discusses Moral Disengagement: https://www.youtube.com/watch?v=JjuA4Xa7uiE	מדוע אנשים טובים עושים מעשים רעים?
עבודה בקבוצות.	https://www.scu.edu/ethics/focus-areas/business-ethics/resources/case-on-executive-integrity/	ניתוח מקרי למידה.
מחציתו השנייה של הקורס תתמקד בהבנת האתיקה בדגש על ה"מאקרו" - הארגון / קבוצות בינוניות וגדולות.		אבחון והבנה מהי סוגיה אתית ארגונית?
	https://hbr.org/2019/05/how-to-design-an-ethical-organization	מהו אקלים אתי בארגונים וכיצד מטמיעים אותו?
	Practical Steps for Creating a Compliant Tone in the Middle Dec 2015 By Dr. Marsha Ershaghi Hames https://medium.com/@LRN_Insights/5-practical-steps-for-creating-a-compliant-tone-in-the-middle-2c65746f06fc	אז מי הם סוכני "האקלים" האתי" בארגונים? עם מי עובדים?
מקרי הלמידה יעלו לאתר הקורס.	פעילות מסכמת	ניתוח מקרי למידה בקבוצות עבודה.

ספרים מומלצים לקריאה:

- בר ו. (2021) הפיצול השלם - דיסוציאציה שפירה בקבוצות ובארגונים. רסלינג: תל אביב.
- הספר חוקר פתולוגיות ארגוניות ובין השאר נתקים מוסריים. נמצא בספרייה.
- נענן ח. (2008) פנימדיבור. הוצאת הקיבוץ המאוחד: בני ברק.
- הספר חוקר את תפיסתו של עמנואל לוינס אודות משמעות והקשר של ה"אחר" בחיינו והאתיקה.
- כשר א. (2009) מבואות לאתיקה. מאגנס: תל אביב.
- הספר מציג ומסביר היטב את מונחי האתיקה ואת מורכבותה. נמצא בספרייה ובדיגיטלי.
- לוי ז. (1997) האחר והאחריות: עיונים בפילוסופיה של עמנואל לוינס / זאב לוי. מאגנס.

חומרי קריאה נוספים יועלו לאתר הקורס בתחילת הסמסטר ועל פי המטלות.

תאריכים

ימי שישי	ימי שני
4.11.22	31.10.22
11.11.22	7.11.22
18.11.22	14.11.22
25.11.22	21.11.22
2.12.22	28.11.22
9.12.22	5.12.22
16.12.22	12.12.22

הנושאים ילמדו באותו רצף נושאים ורשימות קריאה בשני הקורסים עם התאמות לישות הקבוצה ולדינמיקה.

- חומרי קריאה נוספים ומצגות יועלו לאתר הקורס על פי השיעורים ועל פי המטלות .

- ספרו של אסא כשר - מבואות לאתיקה, המופיע בסילבוס למעלה, מומלץ לקריאה במלואו. פרקים נדרשים לקורס יפורסמו בהמשך.

- כל קורס יכלול הרצאת אורח אחת - TBD.